

ABD DÜNYA'YA KARŞI! TİCARET SAVAŞLARI

İSTANBUL
KALKINMA
AJANSI

İSTANBUL
TİCARET
ODASI 1882

İstanbul
Düşünce
Akademisi

ABD "DÜNYA"YA KARŞI; TİCARET SAVAŞLARI

HAZIRLAYAN
Tezer PALACIOĞLU

YAYIN NO: 2018 - 11
Ağustos 2018

Tüm haklar saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, İTO/İDA'nın önceden yazılı izni olmaksızın mekanik olarak, fotokopi yoluyla veya herhangi bir şekilde çoğaltılamaz. Eserin bazı bölümleri veya paragrafları, sadece araştırma veya özel çalışmalar amacıyla, yazarın adı ve İTO/İDA birlikte belirtilmek suretiyle kullanılabilir.

İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından desteklenen “İstanbul Bilgiyi Ticarileştirme ve Araştırma Mekanizmalarının Kurulumu Projesi” kapsamında hazırlanan bu yayının içeriği İstanbul Kalkınma Ajansı veya T.C Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile İTO ve İDA'nın görüşlerini yansıtmamakta olup, içerik ile ilgili tek sorumluluk İTO Bilgiyi Ticarileştirme ve Araştırma Vakfı'na aittir.

ISBN 978-605-810-807-3 (Elektronik)

İTO Bilgiyi Ticarileştirme ve Araştırma Vakfı
İstanbul Düşünce Akademisi
Tel: (212) 455 64 52
www.istda.org
İTO Çağrı Merkezi
Tel: 444 0 486

İTO/İDA Trend İzleme yayınları için ayrıntılı bilgi
İDA ile İTO Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Müdürlüğü'nden alınabilir.

Tel : (212) 455 63 30
Faks : (212) 520 10 26
E-posta: ito.yayin@ito.org.tr
İnternet: www.ito.org.tr
Adres : Reşadiye Caddesi 34112
Eminönü - Fatih / İstanbul

KAPAK TASARIM
Mod Ajans Reklamcılık ve Tic. Ltd. Şti.
Tel: (212) 227 63 50 - www.modajans.com

ABD “DÜNYA”YA KARŞI- TİCARET SAVAŞLARI ¹

1) İLK CEPHE -ÇELİK VE ALÜMİNYUM SAVAŞLARI

1 Mart 2018 – Savaş Başlıyor

ABD yönetiminin tetiği ilk çektiği ticaret savaşları, yaklaşık 1 yıl önce 20 ve 27 Nisan 2017’de çelik ve alüminyum ithalatının ABD güvenliğini tehdit edip etmediğini incelemekle ilgili görevlendirdiği Ticaret Bakanlığı Milli Güvenlik Soruşturması sonuçlarına (16 Şubat 2018) bağlı olarak, Başkan Trump’ın 1 Mart 2018’de tüm ticaret ortaklarına ithal çelik ve alüminyuma sırasıyla yüzde 25 ve yüzde 10 ek gümrük vergisi getirileceğini duyurması ile başladı. ²

Açıklanan önlemler Soruşturma raporunda önerilen önlemlerin de ötesinde yaklaşık 48 Milyar \$ ithalatı kapsıyordu ve sanılanın aksine daha çok Kanada, AB, Meksika ve G.Kore gibi müttefliklerinden gelen ürünleri içeriyordu. İthalatın yalnızca %6’sı Çin kaynaklı idi.

7 Mart 2018- AB Uyarıyor; ”Karşılık Vereceğim”

AB alınacak koruma önlemlerinin hayata geçirilmesi halinde DTÖ’ne başvurarak ABD’den ithal viski, kot pantolon, fıstık ezmesi ve motosikletin de aralarında bulunduğu 3,4 milyar \$ değerinde ürünlere yüzde 25 oranında ek gümrük vergisi uygulamasına hemen geçeceğini bildirdi.

8 Mart 2018- NAFTA’ya Muafiyet

Trump yenileme müzakereleri devam eden NAFTA’nın sonuçlanmasına değin Kanada ve Meksika karardan muaf tutulmak suretiyle koruma önlemlerinin 23 Mart’ta yürürlüğe gireceğini açıkladı.

22 Mart 2018 – Muafiyet Genişliyor

Trump, ancak 1 Mayıs 2018 tarihine kadar sınırlamak kaydıyla AB, G.Kore, Brezilya, Arjantin ve Avustralya’nın da koruma önlemlerinden muaf tutulacağını bildirerek muafiyet listesini genişletti.

¹ <https://piie.com/system/files/documents/trump-trade-war-timeline.pdf>

² 16 Şubat’ta ABD Ticaret Bakanlığı, çelik ithalatına yüzde 24, alüminyum ithalatına yüzde 7,7 ek gümrük vergisi getirilmesini tavsiye etmişti. (Kaynak: <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/abd-cin-arasindaki-ticaret-savasi- dunya-ekonomisini-etkileyebilir/1196689>)

23 Mart 2018 – İlk Önlemler Uygulamada

Belirlenen muafiyet listesi dışında olup, ABD'ye 10,2 milyar \$ çelik, 7,7 milyar \$ alüminyum ürünleri ihraç eden ülkeler için önlemler yürürlüğe girdi. Önlemlerin ne zaman veya hangi şartlarda kalkacağına dair bir açıklama yapılmadı.

28 Mart 2018 – G.Kore Anlaşıyor

G.Kore bir önceki yıl ihracatına göre %21,2 kesinti anlamına gelen 2,68 milyon ton kotayı kabul ederek önlemlerden daimi muafiyet sağlanması üzerine ABD ile anlaştı.

2 Nisan 2018 – Çin Savaşa Varım Diyor

Çin, ABD'nin 2,8 milyar \$ değerinde Çin alüminyum ve çelik ürünleri ihracatına getirdiği önleme 2017'de 2,4 milyar \$ olarak gerçekleşen alüminyum hurda, domuz eti, meyve vb çeşitli ABD ürünleri ithalatına vergi getirerek karşılık verdi.

30 Nisan 2018 – Muafiyetin Uzatılması

AB, Kanada ve Meksika'ya tanınan muafiyet 1 Haziran 2018'e kadar uzatıldı. G.Kore ve Arjantin ihracatını kısıtlamayı kabul ettikleri kota ile uygulamadan kurtuldu.

1 Haziran 2018 – Muafiyetlerin Ardından Önlemlerin Uygulanması

AB, Kanada ve Meksika'ya tanınan muafiyet sona ererek önlemler 2017'de ABD'ye çelik ve alüminyum ihracatının yaklaşık yarısını gerçekleştiren bu 3'lü için de yürürlüğe girdi. Brezilya çelik ürünleri üzerine kota ile bu ürünlerde muafiyet sağlarken, alüminyum da %10 vergi uygulamasına tabi tutuldu. Avustralya ise herhangi bir kısıtlama olmaksızın hakkındaki önlemler kaldırılan tek ticaret ortağı olarak kaldı.

2 Haziran 2018 – Kanada DTÖ'ne Başvuruyor

AB'nin ardından Kanada da Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) anlaşmazlığın çözümü için başvuruda bulundu.³ Kanada, ABD'nin attığı adıma karşı gümrük uygulayarak yanıt vereceğini daha önce açıklamıştı. 1 Temmuz tarihinde yürürlüğe girecek uygulamanın ABD'den ithal ürünleri kapsadığı ve 16 milyar 600 milyon \$'lık bir meblağ tutarında olduğu belirtiliyor. Meksika'nın ABD'ye karşı uygulayacağı gümrük tedbirleri ise çelik ve alüminyumun yanı sıra domuz eti, lamba, peynir ve elma gibi tarım ürünlerini içeriyor.

22 Haziran 2018 – AB de Savaşa Dahil Oluyor

AB 7 Martta uygulamaya geçme tehdidinde bulunduğu önlemleri 3,2 milyar \$ değerindeki ABD ürünleri ithalatı için yürürlüğe koydu. Ürünlerin yalnızca 1/3'ü çelik ve alüminyum ürünleri iken, kalan büyük kısımda viski, kot pantolon, yat, motorsiklet, mısır, fıstık yağı gibi geleneksel ABD ürünleri hedef alınmıştı.

1 Temmuz 2018 – Kanada da Artık Savaşa

Kanada 2017'de 12,8 milyar \$ değerinde olan ABD ürünlerine ek tarife uygulamaya başladı. (Çelik ürünlerine %25, diğer ürünlere %10) Hedef alınan ürünlerin yaklaşık yarısı çelik ve alüminyum iken, ABD gıda ve tarım ürünleri %19, tüketici ürünleri %24 boyutundaydı. (Çoğunluğu et, kahve, şekerleme, kontraplak, akçaağaç pekmezi, yoğurt, kahve ve çamaşır makinesi)

---

³ <https://www.dw.com/tr/kanada-da-g%C3%BCmr%C3%BCK-vergilerini-dt%C3%B6ye-ta%C5%9F%C4%B1d%C4%B1/a-44051063>

Kanada Dışişleri Bakanı Chrystia Freeland, Washington'un yürürlüğe soktuğu ek gümrük vergilerinin ABD'nin uluslararası ticari yükümlülüklerine ve DTÖ kurallarına aykırı olduğunu söyledi. Ülkesinin ABD'nin en önemli müttefiki ve ABD'den en çok çelik alan ülke olduğunu belirten Freeland gümrük vergilerinin "kabul edilemez" ve "yasadışı" olduğunu belirtti.

2) İKİNCİ CEPHE - TEKNOLOJİ VE FİKRİ MÜLKİYETTE HAKSIZ UYGULAMALAR

22 Mart 2018 – Teknoloji ve Fikri Mülkiyette Haksız Uygulamalarda Bulunan Çin'e Önlem Soruşturması

Trump Ticaret Bakanı'nın kendi inisiyatifi ile 18 Ağustos 2017'de kurduğu soruşturma komisyonunun Çin'i teknoloji transferi, fikri mülkiyet hakları ve inovasyon alanlarında haksız uygulamalarla suçlayan raporuna dayanarak 60 milyar \$ değerinde Çin ürünlerine ek vergi, DTÖ'nde dava etme ve yatırımlarda yeni kurallar şeklinde önlemler getireceğini açıkladı.

4 Nisan 2018 – Çin Bu Alanda da Karşılık Veriyor

Çin ABD'nin bu hamlesine yaklaşık 49,8 milyar \$ değerinde çoğu kara, hava ve deniz ulaşım araçları ile soya ürünleri olan, 106 ABD ürününe %25 vergi getirerek karşılık verdi.

5 Nisan 2018 – Trump savaşı Tırmandırıyor

Trump bürokratlarına 100 milyar \$ değerinde ilave Çin ürününe önlem için çalışmaları talimatını verdi.

29 Mayıs 2018 – Yeni Liste Çalışmaları

Beyaz Saray 15 Haziran'da ürün listesinin kesinleşmesinin ardından 50 milyar \$ değerinde Çin ihracatına ek vergi getirileceğini açıkladı.

15 Haziran 2018 – Revize Önlem Listesi

ABD Ticaret Bakanlığı 6 Temmuz'dan başlayarak, 2 aşamada toplam değeri 46,3 milyar \$ olan çeşitli ürünlere %25 ek vergi getiren revize ürün listesini yayınladı. Revize Liste 3 Nisan'da açıklanan tasarı listeye göre daha fazla ara mamul içeriyordu. İlginç olan, ürünlerin %95'i ABD'de yerleşik şirketlerin üretim için Çin'e bağımlı oldukları ara mamüllerdi.

15 Haziran 2018 – Çin Karşılık Listesini Yeniliyor

Çin de ABD gibi 2 aşamalı uygulamak üzere yaklaşık 45 milyar \$- 659 adet önlem listesini yeniledi. 6 Temmuz'da yürürlüğe girmesi planlanan ve çoğunlukla ulaşım araçları ve soyayı içeren ürün listesi 29,6 milyar \$ değerinde iken, petrol, kimyasallar, plastik ve sıvı propan ağırlıklı yaklaşık

15,3 milyar \$ değerinde ikinci listenin Trump'ın uygulamalarına bağlı olarak daha sonra yürürlüğegireceğini bildirdi.

Çin'in 4 Nisan'da öngördüğü ilk listeden farklı olarak petrol ürünleri, bazı tüketim maddeleri ve tıbbi ekipmanlar listeye eklenirken, 2017'de 16,3 milyar \$ olan havacılık ürünleri listeden çıkarıldı.

18 Haziran 2018 - Çin'in Karşılığı Üzerine ABD Yeni Önlem Arayışına Giriyor

Çin'in karşılık vermesi üzerine Trump 15 Haziran'da açıkladığı 50 milyar \$'lık listeye ek olarak %10 ek vergi uygulanacak 200 milyar \$ değerinde ilave Çin ürünleri üzerine çalışması için Ticaret Bakanı'nı görevlendirdi.

6 Temmuz 2018 – ABD Teknoloji Savaşının İlk Önlemlerini Uygulamaya Başlıyor

ABD yönetimi Çin'den ithal edilen 50 milyar \$ ürün üzerine uygulanacak önlemlerin ilk aşaması olan 34 milyar \$ değerindeki 800'den fazla ürüne yüzde 25 ek gümrük vergisi uygulamaya resmen başladı.

10 Temmuz 2018 - Trump'ın Ek Liste Talebi Üzerine Yapılan Çalışmalar Sonuçlanıyor

Trump'ın 18 Haziran tarihli talebi üzerine, Bakanlık Ağustos'ta ilgili taraflarca tartışılmak üzere bilişim ürünleri, oto yedek parçaları gibi ürünlerin toplamın yaklaşık %47'sini oluşturduğu 5000 ürünlük ek listeyi açıkladı. Telefonlar (45 milyar \$), bilgisayarlar (37 milyar \$), mobilya, hazır giyim (27 milyar \$), aydınlatma ürünleri ve bavullar gibi tüketici ürünleri ağırlıkla hedef alınmıştı. Böylece, 15 Haziran'da belirlenen 50 milyar \$ değerinde liste ile birlikte toplam 250 milyar \$'a ulaşan önlemler listesi 2017'de Çin'den yapılan 504 milyar \$ ithalatın yaklaşık yarısını kapsar hale geldi.⁴

20 Temmuz 2018 Trump Tüm Çin Ürünleri İthalatına Önlem İle Tehdit Ediyor

Trump kendisiyle yapılan bir röportajda, Çin'den 2017'de gerçekleşen 504 milyar \$ değerinde tüm ithalata ek vergi getirmeye hazır olduğunu söyledi.

---

⁴ Tarife oranındaki artış nedeniyle kamuoyuna verilen yorum süresi 30 Ağustos'tan 5 Eylül'e uzatıldı.

1 Ağustos 2018 ABD Vergileri Artırıyor

ABD Ticaret Temsilcisi Robert Lighthizer, yaptığı açıklamada, Başkan Trump'ın Çin'e misillemeler nedeniyle getirilecek yüzde 10'luk tarife oranının yüzde 25'e çıkarılması direktifi verdiğini ve 10 Temmuz'da açıklanan ürünlere uygulanacağını bildirdi.⁵

---

⁵ <https://www.haberturk.com/abd-cin-urunlerine-yonelik-yeni-tarifiede-vergi-oranini-yuzde-25-e-cikardi-2085724-ekonomi>

3) ÜÇÜNCÜ CEPHE - OTOMOBİL SAVAŞLARI

23 Mayıs 2018 – Trump Cepheyi Otomotivle Genişletiyor

ABD Ticaret Bakanlığı tarafından milli güvenliği tehdit iddiasıyla 19-20 Temmuz'da ilgili tarafların görüşüne sunulmak üzere, otomotiv ve yedek parçahakkında da soruşturma açıldığı açıklandı.

22 Haziran 2018 – Trump'tan Tehdit

Bazı Amerikan mallarına ek gümrük vergisi uygulamasına geçmesi üzerine Trump, attığı tweet'te AB'yi hedef alarak, "Bu gümrük vergileri ve engeller yakın zamanda kaldırılmazsa ABD'ye gelen tüm otomobillerine yüzde 20 ek vergi uygulamasına geçeceğiz. Onları (otomobilleri) burada üretin!" diye yazdı.⁶

---

⁶ <https://www.dw.com/tr/trumpan-abye-yeni-g%C3%BCmr%C3%BCk-vergisi-tehdidi/a-44359797>

ABD, AB'den ithal edilen otomobillere yüzde 2.5, kamyonetlere ise yüzde 25 gümrük vergisi uyguluyor. AB ise ABD'den aldığı otomobillere yüzde 10 vergi uyguluyor. 2017 yılı içinde dünya çapındaki Mercedes-Benz ve BMW satışlarının yaklaşık yüzde 15'ini ABD'ye ithal edilen araçlar oluştururken, Volkswagen satışlarının yüzde 5'i ve Audi satışlarının yüzde 12'si de yine bu ülkeye yapıldı. Geçen yıl ABD'ye ihraç edilen Alman menşeli otomobil sayısı yüzde 10 azaldı. Almanya'da üretilen 494 bin araç ABD'ye gönderilirken, 804 bin araç doğrudan ABD'de üretildi. AB'den ABD'ye ihraç edilen otomobillerin değeri 37.4 milyar Euro olurken ABD'nin AB'ye ihraç ettiği otomobillerin değeri 6.2 milyar Euro seviyesinde.

2 Temmuz 2018 - AB Uyarıyor; Siz de Kaybedersiniz

AB Komisyonundan ABD'ye gönderilen 10 sayfalık mektupta ABD'nin Avrupa'dan ithal edilen otomobillere yüzde 25 ek vergi uygulanması halinde ABD ekonomisinin karşı karşıya kalacağı karamsar tabloya dikkat çekildi. "Ekonomik analizler bu ürünlerde tarif artırımına gidilmesinin her şeyden önce ABD ekonomisine zarar vereceğini teyit ediyor"⁷ ifadelerine yer verilen mektupta, Amerikan ihracatının 294 milyar \$'lık bölümünün misilleme önlemlerine konu olabileceği vurgulandı.

AB üyesi ülkelerin şirketlerinin, ABD ekonomisine yönelik katkısının öne çıkarıldığı mektupta, söz konusu ek verginin ABD ekonomisine başlangıçta oluşturacağı negatif etkinin 13-14 milyar \$'ı bulacağı, Avrupalı üreticilerin 2017'de ABD'de , ABD otomobil üretimin yüzde 26'sı olan 2.9 milyon araç ürettiği, Avrupalı otomotiv şirketlerinin ABD'de 120 bin kişinin istihdamına doğrudan katkı yaptığı, satış ve yedek parça da hesaba katıldığıında bu sayının 420 bine kadar yükseldiği belirtildi.

---

⁷ AMERİKAN LMC Automotive'nin yaptığı bir araştırmaya göre, AB'den ithal otomobillere yüzde 25 ek vergi konması halinde, bunun ABD'deki otomobil satışlarını yılda 2 milyon adet düşüreceği, ayrıca ek verginin ABD'de otomobil fiyatlarının yükselmesini sağlayarak, 100 binlerce Amerikalının işsiz kalmasına yol açacağı belirtildi

(Elektronik)
ISBN 978-605-810-807-3

Reşadiye Cad. 34112 Eminönü / İstanbul / TÜRKİYE

ito.org.tr | /itokurumsal

İSTANBUL
TİCARET
ODASI ¹⁸⁸²